

דף יז.

עין משפט א. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב ה"ו

אם כן מפני מה נשנית אזהרה זו בכהן גדול. שפיהן
הדיוט שהיה במקדש בעבודתו ושמע שמת לו מת

ס. כסף משנה: אם כן מפני מה נשנית אזהרה זו בכ"ג וכו'. בר"פ כל הזבחים (דף כ"ח)
אונן [דפסול] מנ"ל דכתיב ומן המקדש לא יצא ולא יחלל הא אחר שלא יצא חילל
ופירש"י ומן המקדש וגו' לעיל מיניה כתיב לאביו ולאמו לא יטמא ובכהן גדול משתעי
וסמך ליה ומן המקדש וגו' כלומר אף ביום שמתו אביו ואמו אין צריך לצאת מן המקדש
אלא עומד ומקריב ולא יחלל שאין הקדשים מתחללין בכך הא הדיוט שלא יצא ועבד חילל
עכ"ל. ויש לדקדק בדברי רבינו שכתב שאפילו כהן הדיוט שיצא מן המקדש בשעת עבודה
חייב מיתה משמע שהטעם מפני שנראה כמזלזל העבודה אם יניחנה מפני ששמע שמת לו
מת ויצא נראה שגומר עבודתו ואח"כ יצא שהרי כתב שאינו מוזהר מלצאת אלא בשעת
עבודה בלבד ואח"כ כתב שכהן הדיוט שהיה במקדש בעבודתו ושמע שמת לו מת אינו
עובד נראה שמיד ששמע מפסיק ומסלק ידו מעבודתו ומאחר שאסור לגמור עבודתו למה
אסור לו לצאת מיד דכך לי שעת עבודה כיון שאינו יכול לעבוד כמו שלא בשעת עבודה
ונ"ל שאע"פ שאינו יכול לגמור עבודתו אם יצא קודם שתגמר העבודה ע"י אחר נראה
כמזלזל בעבודה ועי"ל שאם היה מותר לו להפסיק עבודתו ולצאת כששמע שמת לו מת
איכא למיחש שמא כשיפסיק העבודה ויצא בבהלה תהיה העבודה בטלה מאין מתעסק בה
עד שיתעוררו שאר הכהנים לבא לגמור ואין לך זלזול גדול מזה ולפיכך אסרה לו לצאת
עד שתגמר העבודה ע"י אחר: כתב הראב"ד אע"פ שאינו יוצא א"א וכיון שהוא חייב
להתאבל עליו וכו'. ואיני רואה כאן השגה שלא כתב רבינו שאסור לו לצאת אלא בשעת
עבודה בלבד ואחר גמר עבודה יצא ויטמא: ומה שכתב ואם עבד והוא אונן של תורה חילל
עבודתו וכו'. בסוף פרק הנשרפין (סנהדרין דף פ"ד) תניא דאונן אסור לעבוד ואמרין בגמרא
מנ"ל דכתיב ומן המקדש לא יצא [ולא יחלל] הא אחר שלא יצא חילל ופירש"י ומן המקדש
לא יצא כלומר אע"פ שמתו אביו ואמו אין צריך לצאת מן המקדש שאם יעבוד לא יחלל
הא כהן אחר שלא יצא חילל. וברפ"ב דזבחים (דף ט"ו) נמי תנן דאונן שקיבל פסל ויליף
לה מהאי קרא ומקראי אחריני ומייתי לה בק"ו. ומ"ש בין בקרבן יחיד בין בקרבן צבור. הכי
אסיקנא ברפ"ב דזבחים שם. ומ"ש אבל כהן גדול עובד כשהוא אונן שנאמר ומן המקדש לא
יצא ולא יחלל וכו'. וכבר נתבאר בסמוך ובפרק קמא דיומא (דף י"ג:) תניא היה עומד
ומקריב [על גבי המזבח] ושמע שמת לו מת מניח עבודתו ויצא דברי רבי יהודה ר' יוסי
אומר יגמור ופירשו התוספות דבכהן גדול מיירי וכן דעת רבינו:

שְׁהוּא חֵיב לְהִתְאַבֵּל עָלָיו אֶף עַל פִּי שְׂאִינוּ יוֹצֵא מִן
הַמְקָדָשׁ אֵינוּ עוֹבֵד מִפְּנֵי שְׁהוּא אוֹנֵן וְאִם עָבַד וְהוּא אוֹנֵן
שֶׁל תּוֹרָה חֲלִיל עֲבוֹדָתוֹ בֵּין בְּקָרְבָן יָחִיד בֵּין בְּקָרְבָן
צְבוּר. אָבֵל כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹבֵד כְּשֶׁהוּא אוֹנֵן שֶׁנֶּאֱמַר 'וּמִן
הַמְקָדָשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחְלָל' כְּלוּמַר יֵשֵׁב וַיַּעֲבֹד עֲבוֹדָה
שֶׁהִיא עוֹסֵק בָּהּ וְאֵינָה מִתְחַלֶּלֶת:

דף יז:

עין משפט א. הרמב"ם הל' פרה אדומה פ"ד הי"ד

שָׂרְפָה אוֹנֵן אוֹ מְחֹסֵר כְּפָרָה כְּשָׂרָה ע:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ג ה"ט

**נִכְנַס הַמְצָרֵעַ לְהַר הַבַּיִת לּוֹקֵה שְׂמוֹנִים פ. אָבֵל טִמָּא מֵת
אוֹ טָבוּל יוֹם שְׁנַכְנַס לְעֶזְרַת נָשִׁים אוֹ מְחֹסֵר כְּפוֹרִים**

ע. כסף משנה: שרפה אוֹנֵן אוֹ מְחֹסֵר כְּפָרָה כְּשִׁירָה. בפ"ב דזבחים (יז): ובפ' הערל עלה
ע"ד וכת'ק דיוסף הבבלי: וכתבו התוס' דטעמא משום דטבול יום כשר בפרה ואוֹנֵן
ומחוסר כפורים אתו בק"ו מטבול יום שאסור בנגיעת תרומה ומותר בפרה ובהכי ניחא
דאע"ג דאמרין התם דר"ע פליג ואמר מחוסר כפורים אסור בפרה לא קיימא לן כוותיה
משום דסתם לן תנא בפ"ב דפרה שהיתה נעשית בטבול יום:

פ. כסף משנה: נכנס המצורע להר הבית לוקה שמונים. בתוספתא פרק קמא דכלים ופירשה
רבינו שם בפירוש המשנה ונראה דמשום דמקרא דולא יטמאו את מחניהם לוקה
ארבעים כשנכנס לפנים מחומת ירושלים שהרי טימא מחנה ישראל וכדתניא בסיפרי
וכשנכנס עוד להר הבית לוקה עוד ארבעים מפני שטימא מחנה לוי'ה ונמצא שעבר שנית
על ולא יטמאו את מחניהם אי נמי שכשנכנס להר הבית עבר משום ואל יבא אל תוך המחנה
זה מחנה לוי'ה וכמו שכתב רבינו לעיל בסמוך וקשה דאם כן הל"ל נמי שאם נכנס למחנה
שכינה לוקה ק"כ שהרי טימא גם מחנה שכינה ולוקה עליו שלישית ואפשר דכיון דגלי לן

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שְׁנֵכְנֵס לְעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל אֶף עַל פִּי שְׂאִינוּ לֹקֵה מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מְרֻדוֹת:

שאם נכנס למחנה לוויה לוקה שמונים ממילא משמע שאם נכנס למחנה שכינה לוקה ק"כ: אבל טמא מת או טבול יום שנכנס לעזרת הנשים וכו'. כבר נתבאר בפ"ז שמפתח הר הבית עד שער נקנור שהוא שער עזרת ישראל מחנה לוויה ונתבאר שטמא מת מותר במחנה לוויה וחכמים אסרו לטמא מת ליכנס בחיל כמו ששנינו בפרק קמא דכלים (משנה ח') אע"פ שהוא מחנה לוויה ואסרו לטבול יום ליכנס בעזרת הנשים כמו ששנינו שם אע"פ שגם היא ממחנה לוויה וכיון דאין איסורן אלא מדרבנן אין בהם מלקות אבל מכת מרדות יש בהם כשאר איסורי דרבנן. ומ"מ יש לדקדק בדברי רבינו שהיה לו לכתוב טמא מת שנכנס לחיל או טבול יום שנכנס לעזרת הנשים כמו שהוא במשנה פרק קמא דכלים וכן שנינו עוד בתוספתא כתבה רבינו בפ"י המשנה פ"ק דכלים החיל ועזרת הנשים מעלה יתירה בבית עולמים והטמאים שנכנסו לשם פטורים: ומ"ש או מחוסר כפורים שנכנס לעזרת ישראל, וכתב עליו הראב"ד זה שיבוש דמחוסר כפורים שנכנס למחנה שכינה וכו'. ותמהני למה הלך להביא ראיה מהתוספתא והניח מלהביא מדתניא בפרק הקומץ רבה (דף כז:): מחוסרי כפרה שנכנסו לעזרה בשוגג חייב חטאת במזיד ענוש כרת. וליישב דברי רבינו י"ל דמשמע בפרק שני דזבחים (דף י"ז): דאיכא תנא דסבר מחוסר כפורים לאו כזב דמי ואע"ג דקאמר התם לא דכ"ע [מחוסר כפורים דזב] כזב דמי והכא בהא קא מיפלגי וכו' האי דחייב בעלמא היא אבל קושטא דמילתא דפלוגתא היא וכדמוכח קצת בפ' ג' מינין וההיא דתוספתא וההיא דהקומץ רבה כמ"ד מחוסר כפרה דזב כזב דמי ורבינו פסק כמ"ד לאו כזב דמי ומכל מקום צריך טעם למה פסק כן. ובפרק י"ח מהלכות פסולי המוקדשים כתב האוכל קדש אחר שטבל קודם שיעריב שמשו או קודם שיביא כפרתו לוקה ואינו חייב כרת שנאמר וטומאתו עליו עד שתהיה כל טומאתו עליו עכ"ל. ודרשא זו דטומאתו עליו באיזה מקום מייתי לה ועלה סמך רבינו גם בכאן. אחר כך מצאתי להר"י קורקוס ז"ל שכתב דטעמיה משום דבפרק שני דזבחים בעינן לאוקמיה פלוגתא דרבנן ויוסף הבבלי בהכי ומוקי רבנן כמ"ד לאו כזב דמי גם רבי יוחנן הכי ס"ל גבי טבול יום וכל שכן גבי מחוסר כפורים ותו דבפ' ג' מינין אמרינן דכ"ע מחוסר כפורים דזב לאו כזב דמי גם בסמוך כתבתי בשם רבינו שמשון דתנא דכלים צ"ל דסבר לאו כזב דמי ותני לה גבי הלכתא פסיקתא גם סוגיא דמעילה ובסוטה דרבנן דפליגי אאבא שאול סברי לאו כזב דמי כאשר כתוב שם בתוספתא דלשיטת רש"י צ"ל כן ושיטת רבינו עד כאן לשונו:

הרמב"ם הל' פפולי המוקדשין פי"ה הי"ד

מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמָדוּ שָׁזוּ אֲזָהָרָה לְטָמֵא שְׁלֵא יֵאכֹל קֹדֶשׁ
 קֹדֶם שְׁיִטְבֵּל. וְהָאוֹכֵל קֹדֶשׁ אַחַר שְׁטָבֵל * קֹדֶם שְׁיִעָרֵב
 שְׁמֹשׁוֹ קֹדֶם שְׁיִבִיא כְּפָרְתוֹ לִוְקָה. וְאִינוּ חֵיב כְּרַת שְׁנֶאֱמַר
 'וְטָמְאָתוֹ עָלָיו' עַד שֶׁתִּהְיֶה כָּל טָמְאָתוֹ עָלָיו:

הרמב"ם הל' פרה אדומה פ"א הי"ג עין משפט ג.

כָּל הָעוֹסְקִין בַּפָּרָה מִתְחַלָּה וְעַד סוֹף * שֶׁהָיוּ טְבוּלֵי יוֹם
 כְּשֵׁרִים לְמַעֲשֵׂה הַפָּרָה וְלִקְדָשׁ וְלִהְיוֹת מְאֹפְרָה וְאֵף עַל
 פִּי שְׁעֵדִין לֹא הָעָרִיב שְׁמֹשָׁן. שֶׁזֶה שְׁנֶאֱמַר בְּכֹל הַפָּרָשָׁה
 'אִישׁ טָהוֹר' הוּא הַטָּהוֹר לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי אָף עַל פִּי שְׁאִינוּ
טָהוֹר לְתְרוּמָה עַד שְׁיִעָרֵב שְׁמֹשׁוֹ הָרִי זֶה טָהוֹר לְפָרָה:

צ. כסף משנה: והאוכל קדש אחר שטבל וכו'. בפי"א דמס' פרה תנן גבי טעון ביאת מים
 מן התורה אם בא אל המקדש בין לפני ביאתו בין לאחר ביאתו חייב ומשמע דה"ה
 לאוכל קדש ומשמע לרבינו דהיינו דוקא לענין מלקות אבל פטור מכרת מדכתיב וטומאתו
 עליו ונכרתה דמשמע דלא מיחייב כרת אלא בזמן שכל טומאתו עליו: וכתב הראב"ד לוקה
 ואינו חייב [כרת] א"א זה שיבוש שכבר כתבנו למעלה שהוא בכרת עכ"ל. וכבר כתבתי
 בזה בפ"ג מהלכות ביאת המקדש:

ק. כסף משנה: כל העוסקים בפרה וכו'. בפרק טרף בקלפי (דף מ"ג ע"ב) ובפ' הערל
 והזה הטהור על הטמא טהור מכלל שהוא טמא לימד על טבול יום שכשר בפרה
 ופרש"י הטהור שטהרתי לך כאן מכלל שהוא טמא לדבר אחר כגון טבול יום שטמא
 לתרומה דאי ס"ד טהור ממש לשתוק קרא מיניה ואנא ידענא דטמא אסור בפרה דהא חטאת
 קרייה רחמנא אלא מאי טהור טהור כל דהו ואשכחן טבול יום דאיכרי טהור דכתיב ורחץ
 במים וטהר:

 את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"י ה"ד

מִצֹּת עֲשֵׂה לַעֲשׂוֹת בְּגָדִים אֱלוֹ וְלִהְיוֹת הַכֹּהֵן עוֹבֵד בְּהֵן
 שְׁנֹאֲמַר וְעָשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ. וְאֵת בְּנָיו תִּקְרִיב וְהִלַּבְשָׁתָם
 כְּתֹנֹת. וְכֹהֵן גָּדוֹל שְׁשִׁמְשׁ בְּפָחוֹת מְשֻׁמוֹנָה בְּגָדִים אֱלוֹ י
 או כֹהֵן הַדְּיוּט שְׁשִׁמְשׁ בְּפָחוֹת מְאֲרָבְעָה בְּגָדִים אֱלוֹ הוּא
 הַנִּקְרָא מְחֹסֵר בְּגָדִים וְעַבְדוֹתוֹ פְּסוּלָה וְחִיָּב מִיתָה בְּיַדִּי
 שְׁמִים כְּזֶר שְׁשִׁמְשׁ שְׁנֹאֲמַר וְחָגַרְתָּ אֹתָם אֲבִנֹט וְהִיָּתָה
 לָהֶם כְּהִנָּה. בְּזִמְנֵן שְׁבַגְדֵיהֶם עֲלִיהֵן כְּהִנָּתֵן עֲלִיהֵן. אִין
 בְּגָדֵיהֵן עֲלִיהֵן אִין כְּהִנָּתֵם עֲלִיהֵן אֶלָּא הָרִי הֵם כְּזָרִים
 וְנֹאֲמַר וְהָזֵר הִקְרַב יוֹמָת:

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"א ה"א

כָּל כֹּהֵן הַכֹּשֵׁר לַעֲבֹדָה שׁ אִם שָׁתָה יַיִן אָסוּר לוֹ לְהַכְנִס
 מִן הַמְּזֻבַּח וּלְפָנִים. וְאִם נִכְנַס וְעָבַד עַבְדוֹתוֹ פְּסוּלָה וְחִיָּב

ר. כסף משנה: וכהן גדול ששימש בפחות משמונה בגדים אלו וכו'. בסוף פרק הנשרפין
 (סנהדרין דף פ"ג:) גבי חייבי מיתה מני מחוסר בגדים ומייתי לה מדכתיב וחגרת אותם
 אבנט וכו' אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם וה"ל זרים ואמר מר זר ששימש במיתה
 ובריש פרק ב' דזבחים (דף טו:) מייתי לה נמי להא דתנן התם מחוסר בגדים עבודתו פסולה
 ופירש"י מחוסר בגדים כהן גדול ששימש בפחות משמונה וכהן הדיוט בפחות מארבעה
 והכי משמע התם בגמרא:

ש. כסף משנה: כל כהן הכשר לעבודה וכו'. מ"ש הכשר לעבודה בסיפרא אתה ובניך
 אתך מה אתה כשר אף בניך כשרים יצאו חללים ובעלי מומין. ומ"ש שאסור לו להכנס
 מן המזבח ולפנים. אף ע"ג דבקרא כתיב באהל מועד בת"כ מייתי מקרא דה"ה למן המזבח
 ולפנים וכתבתי ברייתא זו בסוף פרק זה. ומ"ש שעבודתו פסולה. בפ' כ"ג (סנהדרין כ"ב)
 אמרינן דשתויי יין מחלי עבודה ופירש"י דכתיב יין ושכר אל תשת וגו' וסמך ליה ולהבדיל
 בין הקדש ובין החול משמע בין עבודה קדושה לעבודה מחוללת ומייתי לה ברפ"ב דזבחים
 (דף י"ז ע"ב). ומ"ש וחייב מיתה בידי שמים. מבואר בכתוב ומשמע מדברי רבינו דאסור
 להכנס מהמזבח ולפנים אע"פ שלא עבד אבל אינו חייב מיתה אא"כ עבד: ומ"ש והוא

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

מִיִּתָּהּ בְּיַדֵּי שָׁמַיִם שְׁנֵאֲמַר וְלֹא תִמְתּוּ. וְהוּא שְׁשָׁתָּה
 רְבִיעִית יֵינן חֵי בְּבַת אַחַת מֵיֵינן שְׁעָבְרוּ עָלָיו אַרְבָּעִים יוֹם.
 אֲבָל אִם שָׁתָּה פָּחוֹת מִרְבִּיעִית יֵינן. אוֹ שָׁתָּה רְבִיעִית
 וְהִפְסִיק בָּהּ. אוֹ מְזַגָּה בְּמִים. אוֹ שְׁשָׁתָּה יֵינן מִגְתּוֹ בְּתוֹךְ
 אַרְבָּעִים אֶפְלוֹ יֵתֵר מִרְבִּיעִית. פְּטוֹר וְאֵינּוּ מְחַלֵּל עֲבוּדָה.
 שָׁתָּה יֵתֵר מִרְבִּיעִית מִן הַיַּיִן אֶף עַל פִּי שְׁהִיָּה מְזוּג וְאֶף

ששתה רביעית יין חי בבת אחת מיין שעברו עליו מ' יום אבל אם שתה פחות מרביעית יין וכו'.
 בפ"ג דכריתות (דף י"ג ע"ב) ת"ר יין ושכר אל תשת יכול אפילו כל שהוא אפילו מגתו
 ת"ל ושכר אין אסור אלא כדי לשכר וכמה כדי לשכר רביעית יין בן מ' יום אם כן מה
 ת"ל יין לומר לך שמוזהרים עליו כל שהו ומוזהרים עליו מגתו רבי יהודה אומר יין אין
 לי אלא יין שאר משכרים מנין ת"ל ושכר א"כ מה ת"ל יין על היין במיתה ועל שאר
 משקין באזהרה ר' אליעזר אומר יין אל תשת ושכר אל תשתהו כדרך שכרותו הא אם
 הפסיק בו או שנתן לתוכו מים כל שהוא פטור במאי פליגי ת"ק סבר גמרי' שכר שכר
 מנזיר ור' יהודה לא יליף שכר שכר מנזיר ורבי אליעזר סבר מאי שכר מידי דהוא משכר
 כמאן אזלא הא דתניא אכל דבלה קעילית ושתה דבש או חלב ונכנס למקדש ושימש לוקה
 כמאן כר' יהודה אמר רב יהודה בר אחותאי הלכה כרבי אליעזר. ופירש רש"י מוזהרים
 עליו בכל שהוא ומגתו אבל אינו במיתה עד שישתה רביעית בן מ' יום וזהו שכתב רבינו
 אבל אם שתה פחות מרביעית יין וכו' פטור ואינו מחלל עבודה כלומר איסורא מיהא איכא.
 ומ"מ יש לתמוה כיון שמוזהרים על כל שהוא ועל יין מגתו למה לא כתב שלוקים עליהם.
 וי"ל דעל כל שהוא פשיטא שאין לוקין כשם שאין לוקין על כל שאר איסורין שבתורה
 בכל שהוא ומדלא לקי על יין כל שהו ה"ה דלא לקי על יין מגתו דתרוייהו חד טעמא להו
 שאינם משכרים: שתה יתר מרביעית יין וכו'. שם אמרינן דרב אשי לא בעא לאורויי משום
 שכרות וא"ל רב אחא והא אמר רב הלכה כר' אליעזר (דאמר יין אל תשת ושכר אל תשתהו
 דרך שכרותו הא אם הפסיק בה או שנתן לתוכו מים כל שהוא פטור) ומר הא קרמי ביה
 מיא א"ל הא ל"ק ברביעית הא ביותר מרביעית: ועל מ"ש רבינו ופוסל את העבודה. כתוב
 בהשגות א"א לא מחוור מן הגמרא וכו' טעמו משום דכיון דלא אשכחן לגמרא דמפליג
 בין רביעית ליותר מרביעית אלא בענין הוראה כמו שכתבתי בסמוך מהי תיתי לן לחייב
 מיתה ולפסול עבודה וטעם רבינו דאע"ג דעל ענין הוראה הוא נאמר חילוק זה מ"מ משמע
 דר' אליעזר אף לענין עבודה פטר בהפסיק בו או נתן לתוכו מים ומאחר שלמדנו שאין
 דבריו אמורים אלא ברביעית ממילא משמע דיותר מרביעית כדקאי קאי לחיוב מיתה
 ולפסול עבודה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

עַל פִּי שְׁהַפְסִיק וְשָׁהָה מְעַט מְעַט חָיֵב מִיָּתָהּ וּפְּוֹסֵל
הַעֲבֹדָה: